

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 Облік і оподаткування

(цифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Міжнародний облік, аналіз і оподаткування»

(назва освітньої програми)

за темою: «Поточні зобов'язання підприємства в системі обліку, аудиту та аналізу: сучасний стан і перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Цетрейдінг»)»

Виконавець

студентка Факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій

Юдкіна Анастасія Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

Кубік Валентина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий консультант

д.е.н, професорка

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузіна Руслана Віліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У процесі господарської діяльності підприємств активізуються їхні економічні відносини з іншими суб'єктами ринку, в тому числі фізичними особами та державними органами, що зумовлює виникнення поточних зобов'язань. Будучи джерелом формування та фінансування активів, останні виконують важливу роль у господарській діяльності підприємств, зокрема торговельної галузі. Здійснюючи суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність суб'єктів господарювання, поточні зобов'язання з огляду на динамічний характер потребують ефективного управління грошовими потоками, контролю за фактичним станом розрахунків, особливо під час фінансової кризи. Це стає можливим за умов наявності достовірної, якісної та адекватної інформації про заборгованість, яка формується в системі бухгалтерського обліку

В умовах фінансової кризи та недостатньої теоретичної розробки питань визнання поточних зобов'язань, розбіжності щодо їхнього визначення у правовому та обліковому полі недосконалість методики відображення заборгованостей у реєстрах бухгалтерського обліку і фінансовій звітності характеризують цей вид пасивів як одну з найбільш складних ділянок облікового процесу. Чіткі організація і методика обліку дають змогу забезпечити отримання об'єктивної інформації для аналізу і контролю поточних зобов'язань, проведення яких сприяє ефективному формуванню, підготовці та прийняттю управлінських рішень щодо діяльності підприємств, підтриманню їхньої фінансової стійкості та платоспроможності на високому рівні.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аудиту поточних зобов'язань, а також управління ними в умовах ринкової економіки, та окреслення відповідних напрямків, щодо удосконалення системи обліку і аудиту поточних зобов'язань.

Для розкриття поставленої мети у кваліфікаційній роботі передбачається вирішити такі завдання:

1. вивчити бухгалтерські аспекти обліку поточних зобов'язань;
2. вивчити податкові аспекти обліку поточних зобов'язань;
3. дослідити облік та аудит поточних зобов'язань на ТОВ «Цетрейдінг»;
4. на основі порівняння теоретичних знань і практики діяльності базового підприємства сформулювати висновки та пропозиції щодо удосконалення обліку поточних зобов'язань.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є облік і аудит ТОВ «Цетрейдінг».

Предметом дослідження є методика обліку та аудиту на вітчизняних підприємствах.

Методи дослідження. Методологічними основами кваліфікаційної роботи є методи документального, порівняльно-економічного, системного аналізу та економіко-математичне моделювання процесів. При проведенні дослідження застосовують способи узагальнення інформації, метод аналогій та порівнянь.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України та нормативні документи щодо обліку та аудиту поточних зобов'язань, праці вітчизняних і зарубіжних науковців, Інтернет ресурси, практичні дані досліджуваного підприємства.

Основні положення роботи, висновки та пропозиції базуються на використанні та узагальненні нормативних актів, літературних джерел, матеріалів періодичних видань, електронних ресурсів.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається з трьох розділів, десяти підпунктів. У роботі використано 61 джерело, містить 44 додатки, 27 таблиць та 16 ілюстрацій.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи підготовлено публікації:

1. VI Міжнародна студентська науково-практична Інтернет-конференція «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації» на тему «Проблеми обліку кредиторської заборгованості на підприємстві та шляхи до її зменшення», 2020;

2. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, на тему «Мотиваційні процеси оплати праці в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення», 2017.

3. Проблеми формування дебіторської заборгованості при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції, 2019.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти обліку поточних зобов'язань» розглянуто економічну сутність, види, класифікацію та сучасні погляди на трактування поняття поточні зобов'язання, визнання та оцінка поточних

зобов'язань та проблеми трансформації системи управління поточними зобов'язаннями відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності.

У другому розділі «Організаційно-методичні засади і діюча практика обліку та аналізу поточних зобов'язань ТОВ «ЦЕТРЕЙДІНГ» проаналізовано організаційно-економічну характеристику підприємства, сучасний стан обліку поточних зобов'язань та аналіз поточних зобов'язань підприємства, можливі напрямки удосконалення обліку поточних зобов'язань ТОВ «ЦЕТРЕЙДІНГ».

У третьому розділі «Теоретичні питання і діюча практика аудиту та стратегічні напрями розвитку ТОВ «ЦЕТРЕЙДІНГ» досліджено аудит поточних зобов'язань, методика та порядок його здійснення на ТОВ «ЦЕТРЕЙДІНГ», проведено економіко-математичне моделювання процесів, що впливають на стан рентабельності підприємства, економічне обґрунтування плану стратегічних заходів та прогнози тенденції розвитку ТОВ «ЦЕТРЕЙДІНГ» після їх запровадження.

ВИСНОВКИ

Зобов'язання підприємств, і згідно з національними П(С)БО, і згідно з МСБО, прийнято поділяти на довгострокові, короткострокові і непередбачені. У міжнародній практиці довгострокові і короткострокові зобов'язання відносять до фактичних, тобто таких, які виникають з договорів, контрактів або на основі законодавства і їх вартість можна точно визначити. Непередбачені зобов'язання відносять до умовних - це неіснуючі зобов'язання, але вони є потенційними, тому що залежать від майбутніх подій, які можуть виникнути в результаті минулої події.

У країнах з розвинутою економікою серед фінансових ресурсів для підприємств найбільшу цінність являють довгострокові зобов'язання, оскільки кредитори не впливають на прийняття рішень щодо діяльності підприємства на відміну від власників, а виплата відсотків за довгостроковою заборгованістю вираховується із суми доходів, що оподатковуються податком на прибуток, на відміну від дивідендів.

У зарубіжній практиці до довгострокової заборгованості відносять: облигації до виплати, векселі до сплати, закладні до сплати, лізингові зобов'язання, пенсійні зобов'язання. Віднесення зобов'язань до довгострокових або поточних у нашій країні регулюється П(С)БО 11 «Зобов'язання».

У міжнародній практиці порядок визначення та відображення короткострокових зобов'язань визначається відповідно до МСБО 1 «Подання

фінансових звітів», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи», у вітчизняній - згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання».

У результаті виконання кваліфікаційної роботи окреслено основні поняття, характеристику та бухгалтерські рахунки на яких ведеться облік поточних зобов'язань, зобов'язання фіксуються в бухгалтерському обліку в міру їхнього виникнення й оцінюються сумою коштів або товарів, необхідних для їхнього погашення.

Виявлено, що бухгалтерський облік поточних зобов'язань ведеться на рахунках шостого класу плану рахунків.

Рахунки цього класу призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені у звичайному ході операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців з дати балансу. На рахунках цього класу ведеться облік короткострокових позик, довгострокових зобов'язань, що стали поточною заборгованістю із строком погашення на дату балансу не більше дванадцяти місяців, короткострокових векселів виданих, розрахунків з постачальниками та підрядниками, розрахунків з податків і платежів, розрахунків за страхуванням, інших розрахунків та операцій, а також доходів майбутніх періодів.

Поточні зобов'язання погашаються за рахунок поточних активів, до яких належать грошові кошти та інші ресурси, щодо яких можна вважати, що вони будуть перетворені на грошові кошти чи використані протягом року з дати складання бухгалтерського балансу або протягом нормального операційного циклу підприємства (із двох термінів обирають триваліший).

При проведенні економічного аналізу поточних зобов'язань підприємству рекомендовано:

1. Слідкувати за ростом поточних зобов'язань, а особливо за ростом кредиторської заборгованості.

2. Підприємству доцільно слідкувати за ростом кредиторської заборгованості (найбільш ризикових джерел фінансування активів) – адже неконтрольоване зростання цієї заборгованості веде до зменшення фінансової стійкості підприємства та підвищення залежності від кредиторів.

3. На даний час підприємство не є платоспроможним ні у короткостроковій, ні у довгостроковій перспективі. Як у 2018 році, так і у 2019 році більшість коефіцієнтів ліквідності не відповідають нормативним значенням, тому підприємству рекомендовано збільшити величину найбільш ліквідних активів – грошових коштів та їх еквівалентів. На даному підприємстві це можливо, наприклад, за рахунок продажу або здачі в операційну або фінансову оренду частини основних засобів, які не

використовуються у виробництві. Це дасть змогу підвищити платоспроможність підприємства у короткостроковій перспективі. Для підвищення платоспроможності підприємства також необхідно зменшувати величину поточних зобов'язань за рахунок реструктуризації та подальшого погашення боргів.

Аудит поточних зобов'язань передбачає перевірку дотримання методологічних засад формування в обліку інформації про поточну заборгованість підприємства перед іншими контрагентами, а також достовірність розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Аудит поточних зобов'язань повинен забезпечити перевірку: наявності, якості та реєстрації укладених з контрагентами договорів; повноти й реальності відображення господарських операцій щодо виникнення і погашення поточних зобов'язань у первинних документах; правильності здійснених у первинних документах розрахунків (кількість, вартість тощо); законності та своєчасності облікової реєстрації поточних зобов'язань; залишків за синтетичними рахунками, субрахунками, аналітичними рахунками в розрізі видів поточних зобов'язань; правильності обчислень та відображення в обліку забезпечень; обґрунтованості відображення інформації щодо поточних зобов'язань за їх видами у звітності; платоспроможності суб'єкта господарювання.

Для покращення ефективності господарської діяльності підприємства: не допускати збільшення тривалості обороту кредиторської заборгованості (здійснювати постійний моніторинг за величиною кредиторської заборгованості з метою уникнення її нераціонального збільшення, домовлятися про систему знижок та більше відстрочення платежів з постачальниками); збільшувати маржинальний дохід за рахунок збільшення виручки від реалізації товарів (шляхом змін у асортиментній та ціновій політиці, підвищення ефективності роботи маркетингового відділу підприємства, пошук нових постачальників) та оптимізації операційних витрат.

Форма узагальнення результатів аудиторської перевірки встановлюється замовником, залежить від його вимог та узгоджується з аудитором у договорі щодо надання аудиторських послуг. Згідно з МСА 700 (переглянутий) «Висновок незалежного аудитора щодо повного пакету фінансових звітів загального призначення» аудиторський висновок має містити таку інформацію: заголовок, адресат, вступний параграф, відповідальність управлінського персоналу за фінансові звіти, відповідальність аудитора, аудиторська думка, інші обов'язки стосовно надання висновку, підпис аудитора. Згідно з МСА 705 може мати місце три

типи модифікованих висновків: умовно-позитивний; негативний; відмова від висловлення думки.

На підприємстві здійснюється постійний жорсткий контроль за обліком поточних зобов'язань, про що свідчить не виявлення жодної суттєвої помилки при проведенні аудиту.

Таким чином, покращити фінансовий стан ТОВ «Цетрейдінг» може прийняття керівництвом раціональних і ефективних рішень щодо управління розрахунками з кредиторами, дебіторами та станом поточних зобов'язань.

Отже, проведення дослідження обліку поточних зобов'язань надало змогу краще розібратися в їхній суті не тільки у теоретичному, а й у практичному аспекті, закріпити навички здійснення аналізу та проведення аудиту господарської діяльності.

АНОТАЦІЯ

Юдкіна А.В. «Поточні зобов'язання підприємства в системі обліку, аудиту та аналізу: сучасний стан і перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Цетрейдінг»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

«071. Облік і оподаткування»

(шифр та назва спеціальності)

за магістерською програмою **«Міжнародний облік, аналіз і оподаткування»** –

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та контролю розрахунків з поточними зобов'язаннями.

Проаналізовано основні показники господарської діяльності підприємства, фінансовий стан підприємства, стан розрахунків з поточними зобов'язаннями, розроблена прогнозна модель стану поточних зобов'язань на підприємстві.

Запропоновано удосконалення Наказу про облікову політику підприємства щодо організації розрахунків із поточними зобов'язаннями; впровадження системи субрахунків до рахунку 63; підвищення рівня автоматизації контролю розрахунків із поточними зобов'язаннями ТОВ «Цетрейдінг».

Ключові слова: облік, контроль, поточні зобов'язання, кредиторська заборгованість, розрахунки з бюджетом, розрахунки по заробітній платі.

ANNOTATION

Yudkina A.V. «Current liabilities of the enterprise in the system of accounting, audit and analysis: the current state and development prospects (by the example of TSETRADING LLC)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty

«071. Accounting and taxation»

(code and name of the specialty)

for the educational program **«International accounting, analysis and taxation»**.

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects of accounting and control of settlements with current liabilities.

The main indicators of economic activity of the enterprise, the financial condition of the enterprise, the state of settlements with current liabilities are analyzed, the forecast model of the state of current liabilities at the enterprise is developed.

It is proposed to improve the Order on the accounting policy of the enterprise for the organization of settlements with current liabilities; introduction of a system of sub-accounts to account 63; increasing the level of automation of control over settlements with current liabilities of Cetrading LLC.

Key words: accounting, control, current liabilities, accounts payable, budget settlements, salary calculations.